



Kúria
í t é l e t e

Az ügy száma: Bfv.I.826/2023/5.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Kardos Andrea, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. február 20.
Az ügy tárgya: kiskorú veszélyeztetésének büntette
Terhelt: Terhelt1
Elsőfok: Balassagyarmati Járásbíróság, 19.B.54/2022/18. ítélet,
előkészítő ülés,
2022. szeptember 27. (jogerő: 2022. szeptember 27.)
Másodfok: -
Az indítvány előterjesztője: Nógrád Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a Nógrád Vármegyei Főügyészség által a terhelt javára előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Balassagyarmati Járásbíróság 19.B.54/2022/18. számú ítéletét megváltoztatja,

a terhelttel szemben kiszabott 2 (kettő) év foglalkozástól eltiltást mellőzi.

Egyebekben a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletet hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Balassagyarmati Járásbíróság a 2022. március 21. napján tárgyalás mellőzésével meghozott 1.Bpk.129/2022/4. számú büntetővégzésével Terhelt1 II. rendű terhelttel szemben 4 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 208. § (1) bekezdés] miatt – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés büntetést szabott ki, melynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, továbbá döntött a bűnügyi költség viseléséről.

[2] A büntetővégzéssel szemben Terhelt1 II. rendű vádlott védője – a törvényes határidőben – tárgyalás tartása iránti indítványt terjesztett elő. Az ügyészség a büntetővégzést tudomásul vette.

[3] A 2022. szeptember 27. napján megtartott előkészítő ülésen a védő fenntartotta a tárgyalás tartására irányuló indítványát, ezért a járásbíróság a 19.B.54/2022/18. számú végzésével a büntetővégzést hatályon kívül helyezte. Ezt követően – a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozásának elfogadása után – a 19.B.54/2022/18. számú ítéletében Terhelt1 terheltet 4 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (1) bekezdés] miatt – halmazati büntetésül – 1 év 3 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre ítélte, és 2 év időtartamra eltiltotta minden olyan foglalkozás gyakorlásától és egyéb tevékenységtől, melynek keretében 18. életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A terheltet az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette. Rendelkezett továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[4] Az elsőfokú ítéletet az ügyész, a terhelt és védő egyaránt tudomásul vette, így az 2022. szeptember 27. napján jogerőre emelkedett.

[5] **II.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkezőüggydöntő határozata ellen Terhelt1 terhelt javára a Nógrád Vármegyei Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (2) bekezdés e) pontjában foglalt okból.

[6] Kifejtette, hogy a járásbíróság a terhelt védőjének tárgyalás tartása iránti indítványa alapján megtartott előkészítő ülésen – bizonyítás lefolytatása nélkül – meghozott ítéletében a büntetővégzésben megállapított tényállással azonos tényállást állapított meg, ugyanakkor a felfüggesztett szabadságvesztés büntetés mellett további büntetésként foglalkozástól eltiltást is kiszabott. Ezáltal a terhelttel szemben a terhére irányuló tárgyalás tartása iránti indítvány hiányában súlyosabb büntetést szabott ki, így megsértette a Be. 746. § (5) bekezdése szerinti súlyosítási tilalmat.

[7] Erre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria a Balassagyarmati Járásbíróság 19.B.54/2022/18. számú ítéletét változtassa meg, és mellőzze a terhelttel szemben kiszabott 2 év foglalkozástól eltiltást.

[8] A Legfőbb Ügyészség a BF.422/2023/4. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt annak helyes indokaira tekintettel fenntartotta és a főügyészségével egyező indítványt tett.

[9] **III.** A Nógrád Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa az alábbiak szerint alapos.

[10] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[11] A főügyészség felülvizsgálati indítványa a Be. 649. § (2) bekezdés e) pontjában meghatározott ok alapján kezdeményezte a rendkívüli jogorvoslatot.

[12] A Be. 651. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontja értelmében az ügyészség mind a terhelt terhére, mind pedig javára terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt. Felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a Be. 652. § (3) bekezdése alapján 6 hónapon belül, a javára pedig a 652. § (4) bekezdése értelmében határidő nélkül lehet előterjeszteni.

[13] A Kúria az 1/2021. számú Büntető Jogegységi határozatban akként foglalt állást, hogy a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti eljárási szabálysértés miatt előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nincs iránya, tehát a határozat közlésétől számított hat hónapon túl is előterjeszthető.

[14] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja szerint felülvizsgálati okot jelent, ha a bíróság a jogerős ügydöntő határozatát a súlyosítási tilalom megsértésével hozta meg.

[15] A Be. C. Fejezete szerinti büntetővégzés meghozatalára irányuló külön eljárás speciális szabálya alapján a bíróság a terhelt terhére szóló tárgyalás tartása iránti indítvány hiányában akkor szabhat ki súlyosabb büntetést vagy alkalmazhat súlyosabb intézkedést, ha a tárgyaláson új bizonyíték merül fel, és ennek alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán súlyosabb minősítést kell alkalmazni, vagy lényegesen súlyosabb büntetést kell kiszabni [Be. 746. § (5) bekezdés].

[16] A hivatkozott törvényi rendelkezés korábban a „hátrányosabb” büntetés, vagy intézkedés meghatározást tartalmazta, azonban a 2021. január 1. napján hatályba lépett büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 248. §-a ezt súlyosabb büntetésre, vagy intézkedésre módosította. Ezzel a törvény – miniszteri indokolás szerint – a törvény a töretlen bírói gyakorlat által kimunkált súlyosítási tilalom primátusát elismerve általános jelleggel áttért a súlyosítási tilalom kapcsán használt terminológiához.

[17] A büntetővégzés meghozatalára irányuló külön eljárás eltérő szabályai nem határozzák meg a súlyosabb büntetés, intézkedés fogalmát, ezért e vonatkozásban a Be. 739. § (1) bekezdése által alkalmazni rendelt általános eljárási szabályok az irányadók.

[18] A Be. 595. § (1) bekezdésében foglalt általános szabály értelmében az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be.

[19] A súlyosítási tilalom alapszabályát az ítélkezési gyakorlat következetesen, félreérthetetlen módon értelmezi, miszerint a súlyosítási tilalom lényege, hogy a felülbíráló bíróság – terhelt terhére irányuló fellebbezés hiányában – a felülbírálattal érintett terhelt vonatkozásában a büntetőjogi főkérdésben a felülbírált ügydöntő határozatnál hátrányosabban nem rendelkezhet, a bűnösség egyező megállapítása esetén pedig a büntetőjogi szankciót (büntetést vagy intézkedést) nem súlyosíthatja {Bfv.III.927/2018/7. [18] bekezdés, Bfv.III.510/2022/10. [22] bekezdés}.

[20] A Be. 595. § (4) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában nem szabhat ki

a) büntetést azzal szemben, akinek az ügyét elsőfokon önállóan alkalmazott intézkedéssel bírálták el,

b) elzárás, közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kitiltás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás, kiutasítás helyett szabadságvesztést annak felfüggesztése mellett sem,

c) felfüggesztett szabadságvesztés helyett végrehajtandó szabadságvesztést,

d) végrehajtandó szabadságvesztés helyett hosszabb tartamú szabadságvesztést, annak felfüggesztése mellett sem,

e) az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések számát meghaladó további büntetéseket, ide nem értve a szabadságvesztés helyett alkalmazott büntetéseket,

f) az elsőfokú bíróság által nem alkalmazott mellékbüntetést,

g) lefokozás, szolgálati viszony megszüntetése helyett szabadságvesztést, annak felfüggesztése mellett sem.

[21] Ezek a rendelkezések – a külön eljárásra vonatkozó eltérő szabály hiányában – a büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárásban is irányadók. Amennyiben a terhelt terhére szóló tárgyalás tartása iránti indítvány előterjesztésére nem kerül sor, a büntetővégzéssel alkalmazott szankció kapcsán súlyosítási tilalom érvényesül {Kúria Bfv.I.157/2022/8. [83] bekezdés}.

[22] Jelen esetben az ügyészség Terhelt1 terhelt vonatkozásában tárgyalás tartása iránti indítványt nem terjesztett elő, következésképpen a súlyosítási tilalom beállt.

[23] Emellett – az iratok alapján – rögzíteni kell, hogy a 2022. szeptember 27. napján megtartott előkészítő ülésen új bizonyíték nem merült fel, és a járásbíróság olyan, a súlyosítási tilalmat feloldó új tényt sem állapított meg, amelynek folytán súlyosabb minősítést kellett volna alkalmaznia, vagy jelentős mértékben súlyosabb büntetést kellett volna kiszabnia. A büntetővégzésében és a jogerős ítéletében megállapított történeti tényállás egyező, az ítélet kizárólag a terhelt személyi körülményeit illetően tartalmaz új ténymegállapításokat. Mindezek alapján a tényállásban megállapított új tény hiányában a súlyosabb büntetés kiszabásának az eljárási törvényben megkívánt feltétele szükségképpen hiányzik {Kúria Bfv.II.1036/2022/9. [22] bekezdés, Kúria Bfv.I.462/2023/6. [48] bekezdés}.

[24] Ebből következően a Balassagyarmati Járásbíróság a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletében – a Be. 595. § (4) bekezdés e) pontjára tekintettel – a Be. 746. § (5) bekezdésében meghatározott súlyosítási tilalom megsértésével, törvénysértően szabott ki a terhelttel szemben felfüggesztett szabadságvesztés mellett további büntetésként foglalkozástól eltiltást, ami a Be. 649. § (2) bekezdés e) pontjában írt felülvizsgálati ok megállapítását megalapozza.

[25] A Kúria megállapította, hogy járásbíróság által megvalósított törvénysértés a felülvizsgálati eljárásban a Be. 662. § (2) bekezdés d) pontja alapján – a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat megváltoztatásával és a törvénynek megfelelő határozatot hozatalával – orvosolható.

[26] A Kúria a hivatalból lefolytatott vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során a felülvizsgálatot megalapozó más eljárási szabálysértést nem észlelt.

[27] IV. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva az ügyészség felülvizsgálati indítványának helyt adott, és a megtámadott határozatot a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont II. fordulata szerint megváltoztatta akként, hogy a terhelttel

szemben kiszabott foglalkozástól eltiltást mellőzte. Egyebekben a bíróság ítéletét a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[28] A Kúria – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése és a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés alapján – öttagú tanácsban járt el.

[29] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, míg a felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki.

[30] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. február 20.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.826/2023/5. számú ítélete 2023. február 20. napján jogerős.

Budapest, 2024. február 20.

Dr. Gimesi Ágnes
a tanács elnöke